

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

2^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της Αρχής την 1^η Φεβρουαρίου 2018, με την εξής σύνθεση: Νικόλαο Σαββίδη Πρόεδρο και Εισηγητή, δυνάμει της με αρ. Οικ/35/04-01-2018 με αρ. 4/2018 Πράξη του ίδιου, Γερασιμούλα-Μαρία Δρακονταειδή, μέλος και Νεκταρία – Πηνελόπη Ταμανίδη, μέλος.

Για να εξετάσει την από 29-12-2017 με Γεν. Αριθ. Κατ. ΑΕΠΠ 2/02-01-2018 και Ειδ. Αριθ. Κατ. ΙΙ/1/02-01-2018 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «.....» και τον διακριτικό τίτλο «.....», που εδρεύει στην, οδός αρ. .. (εφεξής Προσφεύγων) για την υπ' αριθ. 4788/19-09-2017 Διακήρυξη που αφορά στον Ηλεκτρονικό Δημόσιο Ανοικτό Διαγωνισμό με αριθμό ΕΣΗΔΗΣ 44698,1 για την «Προμήθεια και Εγκατάσταση Υλικών για την Σύνδεση των Ηλεκτροπαραγωγών Ζευγών (Η/Ζ) των Αντλιοστασίων Ευμοίρου και Κυψέλης και θέση σε λειτουργία αυτών-Προμήθεια και Εγκατάσταση Συστημάτων Αντιστάθμισης Αέργου Ισχύος στα Αντλιοστάσια Ευμοίρου, Κυψέλης και Δροσερού της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης-Αποχέτευσης Ξάνθης (Δ.Ε.Υ.Α.Ξ.).» με σφραγισμένες προσφορές και με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής για το σύνολο των προκηρυσσομένων υλικών, με προϋπολογισμό 111.792,13 ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ 24%, κοινοποιηθείσα στην ΑΕΠΠ και χρεωθείσα στο 2ο Κλιμάκιο ΑΕΠΠ με το από 04.01.2018 ενημερωτικό ηλεκτρονικό μήνυμα της Γραμματείας του

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

Κατά του Αναθέτοντος Φορέα με την επωνυμία «ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΔΡΕΥΣΗΣ – ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΞΑΝΘΗΣ (Δ.Ε.Υ.Α.Ξ.)» που εδρεύει στην Ξάνθη και επί της οδού Τέρμα 4ης Οκτωβρίου, όπως εκπροσωπείται νόμιμα (εφεξής «ΔΕΥΑΞ» ή Αναθέτων Φορέας ή ΑΦ) και κατά της υπ' αριθμ. 208/05-12-2017 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της (ΑΔΑ: Ω91ΔΟΡΥ7-273) (εφεξής προσβαλλόμενη) με θέμα «Έγκριση 1^{ου} Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού και Αξιολόγησης για το έργο “Προμήθεια και Εγκατάσταση Υλικών για την Σύνδεση των Ηλεκτροπαραγωγών Ζευγών (Η/Ζ) των Αντλιοστασίων Ευμοίρου και Κυψέλης και θέση σε λειτουργία αυτών - Προμήθεια και Εγκατάσταση Συστημάτων Αντιστάθμισης Αέργου Ισχύος στα Αντλιοστάσια Ευμοίρου, Κυψέλης και Δροσερού”» προϋπολογισμού 111.792,13 ευρώ χωρίς τον Φ.Π.Α. 24%, στα πλαίσια του οποίου ο προσφεύγων κατέθεσε προσφορά (εφεξής διαγωνισμό), κατά το μέρος αυτής, που αφορά στην αποδοχή των προσφορών των οικονομικών φορέων «.....» και «.....».

Με την υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή, ο προσφεύγων επιδιώκει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη κατά το μέρος που έγιναν δεκτές οι προσφορές των οικονομικών φορέων «.....» και «.....» που υπέβαλαν, όπως και ο προσφεύγων, προσφορά στον υπό κρίση διαγωνισμό, ισχυριζόμενος ότι α) το ΤΕΥΔ το οποίο προσκόμισε ο, τον οποίο είχε δηλώσει ως υπεργολάβο του ο συνυποψήφιος του προσφεύγοντα οικονομικός φορέας με την επωνυμία «.....», στις ικανότητες του οποίου, ωστόσο, στηρίζεται ο τελευταίος για την ικανοποίηση του κριτηρίου ποιοτικής επιλογής του άρθρου 2.2.6 της διακήρυξης, δεν έφερε ψηφιακή υπογραφή, β) συναφώς, εσφαλμένα συμπλήρωσε το ΤΕΥΔ που προσκόμισε ο ίδιος οικονομικός φορέας με την επωνυμία «.....», σε σχέση με τα καθήκοντα που αναθέτει στον, τις πληροφορίες για τον οποίο συμπλήρωσε στην ενότητα Δ' του ΤΕΥΔ, γ) το ΤΕΥΔ το οποίο υπέβαλε ο

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

οικονομικός φορέας με την επωνυμία «.....» υπογράφεται ψηφιακά μόνο από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και όχι από όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 73 και 79 Ν. 4412/16 και δ) στο ΤΕΥΔ το οποίο προσκόμισε ο, στην ικανότητα του οποίου είχε δηλώσει ότι στηρίζεται ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «.....», και πιο συγκεκριμένα στην Ενότητα Γ («Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα») του Μέρους IV («Κριτήρια επιλογής»), σημ. 6, δηλώνεται μόνον ο τίτλος σπουδών του, χωρίς να γίνεται καμία απολύτως αναφορά στα επαγγελματικά του προσόντα, επομένως δεν αποδείχθηκε η πλήρωση του κριτηρίου της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας της παρ. 2.2.6. από τον συνυποψήφιο του οικονομικό φορέα.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε τον Εισηγητή, Νικόλαο Σαββίδη

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο και έκανε ομόφωνα δεκτά το εξής

1. Επειδή, για την άσκηση της ανωτέρω Προδικαστικής Προσφυγής προκύπτει πως έχει προσκομιστεί, ελεγχθεί και δεσμευτεί δυνάμει της με αρ. ΑΠ 1227/27-12-2017 Βεβαίωσης ελέγχου και δέσμευσης ηλεκτρονικού παραβόλου της ΑΕΠΠ, το ηλεκτρονικό παράβολο υπέρ Ελληνικού Δημοσίου με κωδικό 181525501958 0226 0064, το οποίο πληρώθηκε εμπρόθεσμα την 27-12-2017, ποσού εξακοσίων Ευρώ (600,00 €), σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ Α΄ 147) και 5 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (ΦΕΚ Α΄ 64) δεδομένου ότι η προϋπολογιζόμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των 111.792,13 Ευρώ, χωρίς ΦΠΑ.

2. Επειδή, η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή ασκήθηκε με την χρήση του τυποποιημένου εντύπου που παρατίθεται στο Παράρτημα Ι, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 του ΠΔ 39/2017 και της παρ. 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016.

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

3. Επειδή, η Προσφυγή υπάγεται, βάσει της κατά τα ως άνω προϋπολογισθείσας αξίας της Σύμβασης, του αντικειμένου της και της ημερομηνίας δημοσίευσης της Διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ (την 19-09-2017 με ΑΔΑΜ 17PROC001965456), δεδομένου ότι ο διαγωνισμός υπάγεται στις διατάξεις του Βιβλίου ΙΙ Ν. 4412/2016, αφού, σύμφωνα με την διακήρυξη κύρια δραστηριότητα του Αναθέτοντος Φορέα είναι η Συλλογή Επεξεργασία παροχής νερού και Υπηρεσίες Β.Κ. – λυμάτων και δεν υπερβαίνει τα κατώτατα όρια του πεδίου εφαρμογής της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ και συνεπώς κατά τις οικείες διατάξεις του Βιβλίου ΙV Ν. 4412/2016 υπάγεται στην δικαιοδοσία της Α.Ε.Π.Π., ως και την καθ' ύλην αρμοδιότητά της (κατ' αρ. 345 παρ. 1 Ν. 4412/2016, ενώ επιπλέον θεμελιώνεται και η κατά χρόνο αρμοδιότητά της, όπως απαιτείται από τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το άρθρο 43 παρ. 4 του Ν.4487/2017 (ΦΕΚ Α' 116).

4. Επειδή, η Προσφυγή έχει κατατεθεί εμπρόθεσμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 περ. γ) του ΠΔ 39/2017 και το άρθρο 361 παρ. 1 περ. γ) του Ν. 4412/2016, δεδομένου ότι η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα, μέσω της διαλειτουργικότητας της επικοινωνίας στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. (Α/Α: 44698,1) την 22-12-2017 και ο προσφεύγων άσκησε την υπό κρίση Προσφυγή με κατάθεση της στον ίδιο τόπο 29-12-2017, και κοινοποιήθηκε αυθημερόν στην ΑΕΠΠ, ήτοι επομένως εντός της προβλεπόμενης δεκαήμερης προθεσμίας.

5. Επειδή, κατά την έννοια του άρθρου 360 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του ΠΔ 39/2017 ο Προσφεύγων ασκεί την υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή αιτούμενος την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης κατά το σκέλος αυτής, με το οποίο προσφορές έτερων οικονομικών φορέων που υπέβαλαν προσφορά στον ίδιο διαγωνισμό με αυτόν έγιναν δεκτές στα επόμενα

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας, επομένως ασκεί την Προδικαστική Προσφυγή με έννομο συμφέρον, αφού προδήλως βλάπτεται από την προσβαλλόμενη, εφόσον η προσφορά του έχει ήδη γίνει αποδεκτή και σε περίπτωση αποκλεισμού των λοιπών διαγωνιζομένων, θα αποτελέσει τον μοναδικό οικονομικό φορέα, που προκρίνεται στο επόμενο διαγωνιστικό στάδιο και συνακόλουθα θα αναδειχθεί προσωρινός ανάδοχος της υπό ανάθεση σύμβασης.

6. Επειδή, επομένως η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να εξεταστεί περαιτέρω κατ' ουσία.

7. Επειδή ο αναθέτων φορέας με την με αρ. πρωτ. 4788/19-09-2017 Διακήρυξη προκήρυξε Σύμβαση Προμήθειας «Προμήθεια και Εγκατάσταση Υλικών για την Σύνδεση των Ηλεκτροπαραγωγών Ζευγών (H/Z) των Αντλιοστασίων Ευμοίρου και Κυψέλης και θέση σε λειτουργία αυτών-Προμήθεια και Εγκατάσταση Συστημάτων Αντιστάθμισης Αέργου Ισχύος στα Αντλιοστάσια Ευμοίρου, Κυψέλης και Δροσερού της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης-Αποχέτευσης Ξάνθης (Δ.Ε.Υ.Α.Ξ.).» με σφραγισμένες προσφορές και με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής για το σύνολο των προκηρυσσομένων υλικών με προϋπολογισμό 111.792,13 ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ 24%. Στον διαγωνισμό που διεξήχθη ηλεκτρονικά υπέβαλαν προσφορές τρεις οικονομικοί φορείς, ο προσφεύγων και οι φορείς με τις επωνυμίες «.....» και «.....». Σύμφωνα με το 1^ο Πρακτικό της η Επιτροπή του Διαγωνισμού (εφεξής Ε.Δ.) προχώρησε στις 27/10/2017 στην αποσφράγιση των δικαιολογητικών συμμετοχής και των Τεχνικών Προσφορών των συμμετεχόντων Οικονομικών Φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 3.1 της Διακήρυξης. Αφού έλαβε υπ' όψιν τα νομίμως κατατεθέντα υπομνήματα, βάσει του άρθρου 2.1.3 της Διακήρυξης και των τριών προσφερόντων οικονομικών φορέων, μετά από μελέτη των σχετικών εγγράφων (Δικαιολογητικά συμμετοχής-

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

Τεχνικές Προσφορές) και των τριών συμμετεχόντων Οικονομικών Φορέων στο Διαγωνισμό, διαπιστώθηκε η πληρότητα μεν και των τριών προσφορών, η ύπαρξη όμως ορισμένων μη ουσιωδών ελλείψεων σε έγγραφα που κατατέθηκαν, τόσο στη συμπλήρωση των Τ.Ε.Υ.Δ. όσο και στις Τεχνικές τους Προσφορές. Σε εφαρμογή του άρθρου 2.4.6 της Διακήρυξης, δόθηκε η δυνατότητα και στους τρεις προσφέροντες της παροχής συμπληρωματικών στοιχείων με την με αρ. πρωτόκολλου 5601/6-11-2017 επιστολή της Ε.Δ., δίνοντας εύλογη προθεσμία επτά (7) ημερών για την υποβολή τους. Με τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας η Ε.Δ. συγκέντρωσε όλα τα συμπληρωματικά στοιχεία για κάθε προσφέροντα και προχώρησε στην αξιολόγηση αυτών βάσει του άρθρου 3.1.2 της διακήρυξης ως εξής: Α) ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΓΗΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ. Η Ε.Δ., σύμφωνα με το άρθρο 2.4.3.1 της διακήρυξης, έλεγξε τους φακέλους “Δικαιολογητικά Συμμετοχής” ως προς την πληρότητα αυτών (υποβολή Τυποποιημένου εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης – Τ.Ε.Υ.Δ και εγγυητικής επιστολής), αλλά και ως προς την ορθή συμπλήρωση αυτών και με την επισήμανση ότι από όλα τα συμπληρωματικά στοιχεία που κατατέθηκαν με την επιστολή της Ε.Δ., βάσει της δυνατότητας που παρέχεται στους Οικονομικούς Φορείς (άρθρο 2.4.6 της Διακήρυξης), θα ληφθούν υπ’ όψιν μόνο αυτά που συμπληρώνουν - αποσαφηνίζουν ακόμα και με νέα έγγραφα, ήδη κατατεθέντα έγγραφα (άρθρο 310 Ν.4412/2016), έκρινε θετικά και για τις τρεις προσφορές, Β) ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ. Στη συνέχεια η Ε.Δ., σύμφωνα με το άρθρο 2.4.3.2 της Διακήρυξης, προχώρησε στον έλεγχο της Τεχνικής Προσφοράς των συμμετεχόντων στον Διαγωνισμό για την κάλυψη όλων των απαιτήσεων των Τεχνικών Προδιαγραφών και της Τεχνικής Έκθεσης της Διακήρυξης (Παράρτημα Ι και VI αντίστοιχα) και στη σχετική βαθμολόγηση κάθε Τεχνικής Προσφοράς, βάσει του άρθρου 2.3.2, ως προς τα κριτήρια αξιολόγησης Κ1 έως Κ6 και στην κατάταξη αυτών που υπολογίζεται από το άθροισμα των σταθμισμένων βαθμολογιών κάθε κριτηρίου, ήτοι από τον τύπο:

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

$U=61 \cdot K_1+62 \cdot K_2+63 \cdot K_3+64 \cdot K_4+65 \cdot K_5+66 \cdot K_6$ ως εξής: Α):
 $U_\alpha=36+33+11+10+10,3+10=110,3$ Β).....:
 $U_\beta=33+33+11+10+11+10=108$ Γ):
 $U_\gamma:31,5+31,5+10+10+10,5+10=103,5$. Το Δ.Σ του αναθέτοντα φορέα με την με
αρ. 208/05-12-2017 Απόφασή του ενέκρινε ομόφωνα το 1^ο Πρακτικό της ΕΔ.
Κατά της άνω απόφασης του ΔΣ του αναθέτοντα φορέα άσκησε την υπό κρίση
προδικαστική προσφυγή ο προσφεύγων κατά τα άνω.

8. Επειδή, η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Ξάνθης έχει κύρια δραστηριότητά της την συλλογή και επεξεργασία παροχής νερού και τις υπηρεσίες Β.Κ. – λυμάτων, στον υπό κρίση διαγωνισμό εφαρμόζονται οι διατάξεις του Βιβλίου ΙΙ του Ν. 4412/2016 (άρθρα 222 έως 338) και η διακήρυξη του διαγωνισμού.

9. Επειδή, όπως έχει κριθεί και από την ΑΕΠΠ (βλ. Α51/2017, 8/2017), με βάση το οικείο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και δη τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016 σε συνδυασμό με του Ευρωπαϊκό Κανονισμό 910/2014 και την ΥΑ 56902/215/ΦΕΚ Β΄1924/2-6-2017 με θέμα «Τεχνικές Λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.)» (βλ. και σχετική Κατευθυντήρια Οδηγία 15 Απόφαση 161/2016 της ΕΑΑΔΗΣΥ με αριθμό πρωτ. 5797/25-11-2016 ως προς το ΤΕΥΔ, το οποίο εκπονήθηκε κατ' αντιστοιχία με το ΕΕΕΣ), όσον αφορά την υποχρέωση ψηφιακής υπογραφής του ΤΕΥΔ από τον κατά περίπτωση υπόχρεο οικονομικό φορέα, δεν γεννάται εξαίρεση για κάποιους οικονομικούς φορείς, άλλως δεν περιορίζεται η υποχρέωση αυτή στους προσφέροντες, οι οποίοι αναφέρονται στον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/7 ως κύριοι οικονομικοί φορείς σε αντιδιαστολή με τους λοιπούς οικονομικούς φορείς, αντίστοιχα και στην Κατευθυντήρια Οδηγία 15 της ΕΑΑΔΗΣΥ, που αφορά το ΤΕΥΔ, οι παρέχοντες δάνεια εμπειρία φορείς, που υπογράφουν το απαιτούμενο ΤΕΥΔ, αναφέρονται

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

ομοίως ως οικονομικοί φορείς. Επομένως, καθίσταται σαφές ότι το ΤΕΥΔ δέον είναι να υπογράφεται ψηφιακά ανεξαρτήτως εάν αφορά τον προσφέροντα ή τρίτο οικονομικό φορέα.

10. Επειδή, η έννοια του «οικονομικού φορέα» είναι ευρύτερη και αντιδιαστέλλεται από αυτήν του «προσφέροντος», κατ' άρ. 2 παρ. 1 περ. 11 και 12 αντίστοιχα Ν. 4412/2016, κατά την οποία η έννοια του προσφέροντος δεν ταυτίζεται με την έννοια του οικονομικού φορέα αλλά αποτελεί έννοια είδους, ήτοι υποκατηγορία αυτής. Άλλωστε, για τον λόγο αυτό η έννοια του οικονομικού φορέα έχει ως σημείο αναφοράς την ευρύτερη οικεία αγορά και όχι τον εν θέματι διαγωνισμό. Συνεπώς, όπου στον Ν. 4412/2016 και σε οιαδήποτε διάταξη νόμου ή εν γένει θεσπίζουσα κανόνα δικαίου, επιβάλλεται μια υποχρέωση ή προβλέπεται μια συμπεριφορά ή μια συνέπεια για «(οικονομικούς) φορείς» αυτή καταλαμβάνει μεν αλλά δεν εξαντλείται στους «προσφέροντες», αντίθετα εκτείνεται, όπως εν προκειμένω, και σε κάθε άλλη κατηγορία «οικονομικού φορέα», όπως οι υποψήφιοι, καθώς και οι υπεργολάβοι και ιδίως οι τρίτοι φορείς του άρ. 78 Ν. 4412/2016.

11. Επειδή, άλλωστε, έχει κριθεί (βλ. Ελ. Συν 1739/2016 Μείζων Σύνοψη, ΑΕΠΠ 182/2017) ότι τα ηλεκτρονικά έγγραφα που φέρουν ασφαλή προηγμένη ηλεκτρονική (ψηφιακή) υπογραφή που πληροί τις απαιτήσεις της Οδηγίας 99/93/ΕΚ θεωρούνται νομίμως υπογεγραμμένα, έχουν δε την ίδια νομική και αποδεικτική ισχύ με τα έγγραφα που φέρουν ιδιόχειρη υπογραφή και έχουν ισχύ πρωτοτύπου με την έκδοσή τους και μόνο, χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε επικύρωση τους.

12. Επειδή, περαιτέρω, οι διατάξεις του άρθρου 287 περί υπεργολαβίας που εφαρμόζονται στον υπό κρίση διαγωνισμό (βλ. σκέψη 8 της παρούσας) δεν εισάγουν υποχρέωση υποβολής ΤΕΥΔ στον υπεργολάβο που

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

δηλώνει ο προσφέρων οικονομικός φορέας, εκτός αν τούτο προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης.

13. Επειδή, αντίθετα, ΤΕΥΔ ψηφιακά υπογεγραμμένο οφείλουν να υποβάλλουν εκτός των προσφερόντων και οι τρίτοι οικονομικοί φορείς στις ικανότητες των οποίων στηρίζονται οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς για την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, οποιαδήποτε σχέση και αν έχουν οι τρίτοι με τους προσφέροντες (πχ μέσω ιδιωτικού συμφωνητικού περί δέσμευσης πόρων ή μέσω υπεργολαβίας) (βλ. Κατευθυντήρια Οδηγία 14 ΕΑΑΔΗΣΥ, Απόφαση 295/2015). Πράγματι, σύμφωνα με τις διατάξεις του εφαρμοστέου στην υπό κρίση περίπτωση άρθρου 308 Ν. 4412/2016 (βλ. σκέψη 8 της παρούσας) για τους κανόνες που εφαρμόζονται σε περίπτωση χρήσης των κριτηρίων αποκλεισμού και ποιοτικής επιλογής του Βιβλίου Ι (παρ. 3 του άρθρου 80 και υποπαράγραφος 2 της παρ. 1, καθώς και υποπαράγραφος 2 της παρ. 2 του άρθρου 79 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) «1. Προς το σκοπό εφαρμογής του άρθρου 305, αν οι αναθέτοντες φορείς αναφέρονται στα κριτήρια αποκλεισμού ή επιλογής που προβλέπονται στο Βιβλίο Ι, εφαρμόζονται τα άρθρα 79, 80, και 81. 2. Προς το σκοπό εφαρμογής των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 307, εφόσον, δυνάμει του άρθρου 305, οι αναθέτοντες φορείς αναφέρονται στα κριτήρια αποκλεισμού ή επιλογής που προβλέπονται στο Βιβλίο Ι, οι αναθέτοντες φορείς ελέγχουν, σύμφωνα με την παράγραφο 1 εάν οι άλλοι φορείς στην ικανότητα των οποίων ο οικονομικός φορέας προτίθεται να στηριχθεί, πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής ή εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, στους οποίους αναφέρονται οι αναθέτοντες φορείς, δυνάμει του άρθρου 73 και 74 ...». Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου Άρθρο 307 για την στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων (άρθρο 79 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) «1. .. 2. Εάν οι αντικειμενικοί κανόνες και τα κριτήρια για τον αποκλεισμό και την επιλογή των υποψηφίων και των προσφερόντων στην ανοικτή διαδικασία, σε κλειστή διαδικασία, σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, σε

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

ανταγωνιστικό διάλογο ή σε σύμπραξη καινοτομίας, περιλαμβάνουν απαιτήσεις σχετικά με την οικονομική και χρηματοπιστωτική ικανότητα του οικονομικού φορέα ή με τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητές του, ο οικονομικός φορέας μπορεί, όπου κριθεί απαραίτητο, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών που τον συνδέουν με αυτούς. Όσον αφορά στα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα του παρόχου υπηρεσιών ή του αναδόχου ή των διευθυντικών στελεχών της επιχείρησης ή με τη σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς μπορούν, ωστόσο, να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων μόνο εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες. Όταν ένας οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, αποδεικνύει στον αναθέτοντα φορέα ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, παραδείγματος χάριν, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών για το σκοπό αυτό. ...»

14. Επειδή, στο άρθρο 2.2.6 της διακήρυξης περί Τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, προβλέπεται ότι: «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν κατάλληλο τεχνικό προσωπικό για την εγκατάσταση των υπό προμήθεια συστημάτων (υλικών) υπό την επίβλεψη και καθοδήγηση Διπλωματούχου Ηλεκτρολόγου / Μηχανολόγου Μηχανικού ή αντίστοιχου Υπομηχανικού ο οποίος θα έχει την δυνατότητα υπογραφής εγκατάστασης των αναφερόμενων συστημάτων». Περαιτέρω, στις διατάξεις του άρθρου 2.2.9.1 της διακήρυξης περί Προκαταρκτικής απόδειξης κατά την υποβολή προσφορών ορίζεται ότι: «Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016 Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) (B/3698/16-11-2016), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα ΙΙΙ, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΤΕΥΔ καταρτίζεται από τον αναθέτοντα φορέα βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Α της Απόφασης 158/2016 της ΕΑΑΔΗΣΥ και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες της Κατευθυντήριας Οδηγίας 15/2016 (ΑΔΑ:ΩΧΟΓΟΞΤΒ-ΑΚΗ). Το ΤΕΥΔ σε επεξεργάσιμη μορφή είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της ΕΑΑΔΗΣΥ (www.eaadhsy.gr) και (www.hsppa.gr)». Εξάλλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2.2.8 της διακήρυξης περί Στήριξης στην ικανότητα τρίτων «Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά το κριτήριο της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας (της παραγράφου 2.2.6), να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται. Ειδικά, όσον αφορά στα κριτήρια επαγγελματικής ικανότητας που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 ή με την σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, μόνο, εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες.». Τέλος, στο προσαρτηθέν στην διακήρυξη σχέδιο ΤΕΥΔ, το οποίο καλούνταν να συμπληρώσουν οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς, στο Μέρος ΙΙ, σχετικά με τις πληροφορίες για τον προσφέροντα οικονομικό φορέα και πιο συγκεκριμένα στο τμήμα Δ' σχετικά με τις πληροφορίες για τους υπεργολάβους

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

που ο προσφέρων δηλώνει ότι θα χρησιμοποιήσει, στην ικανότητα των οποίων όμως δεν στηρίζεται, περιλαμβάνεται ρητή και σαφής επισήμανση σε πλαίσιο ότι: «Εάν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας ζητούν ρητώς αυτές τις πληροφορίες (κατ' εφαρμογή του άρθρου 131 παρ. 5 ή εφόσον ο προσφέρων / υποψήφιος οικονομικός φορέας προτίθεται να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας τμήμα της σύμβασης που υπερβαίνει το ποσοστό του 30% της συνολικής αξίας της σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 131 παρ. 6 και 7, επιπλέον των πληροφοριών που προβλέπονται στην παρούσα ενότητα, παρακαλείσθε να παράσχετε τις πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με τις ενότητες Α και Β του παρόντος μέρους και σύμφωνα με το μέρος ΙΙΙ για κάθε υπεργολάβο (ή κατηγορία υπεργολάβων)».

15. Επειδή, επομένως, κατά την έννοια των παραπάνω διατάξεων της διακήρυξης, αν οικονομικός φορέας στηρίζεται στην ικανότητα τρίτων, μεταξύ άλλων για την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής της παραγράφου 2.2.6 της διακήρυξης, πρέπει καταρχήν να το δηλώσει στο ΤΕΥΔ που θα υποβάλει και, επιπλέον, ο τρίτος θα πρέπει να υποβάλει δικό του ΤΕΥΔ, στο οποίο να δηλώνει ότι διαθέτει κατάλληλο τεχνικό προσωπικό για την εγκατάσταση των υπό προμήθεια συστημάτων και ότι είναι ο ίδιος ή διαθέτει στο προσωπικό του Διπλωματούχο Ηλεκτρολόγο / Μηχανολόγο Μηχανικό ή αντίστοιχο Υπομηχανικό, ο οποίος θα επιβλέπει και έχει την δυνατότητα υπογραφής εγκατάστασης των αναφερόμενων συστημάτων και επιπλέον να υποβάλει δήλωση δέσμευσης ότι θα εκτελέσει τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες που διαθέτει. Σύμφωνα δε με όσα αναπτύχθηκαν στην σκέψη 9 της παρούσας τόσο το ΤΕΥΔ του προσφέροντος οικονομικού φορέα όσο και του τρίτου πρέπει να φέρουν ψηφιακή υπογραφή. Αν, ωστόσο, δηλώνει ότι θα αναθέσει τμήμα της σύμβασης σε υπεργολάβο, στις ικανότητες του οποίου όμως δεν στηρίζεται για την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής της παραγράφου 2.2.6 της διακήρυξης δεν έχει καταρχήν υποχρέωση

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

ο δηλωθείς υπεργολάβος να υποβάλει δικό του ΤΕΥΔ κατά τα άνω, πλην εάν το τμήμα της σύμβασης που ο προσφέρων οικονομικός φορέας δηλώνει ότι θα αναθέσει σε υπεργολάβο υπερβαίνει ποσοστό 30% της σύμβασης.

16. Επειδή είναι διάφορο το ζήτημα της αλήθειας των δηλώσεων που έχουν περιληφθεί στο με την προσφορά υποβληθέν ΤΕΥΔ είτε του προσφέροντα οικονομικού φορέα, όπως επί παραδείγματι ότι δεν στηρίζεται στις ικανότητες τρίτου, υπεργολάβου του ή μη, μεταξύ άλλων για την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής της παραγράφου 2.2.6 της διακήρυξης. Και τούτο, γιατί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2.4.3 της διακήρυξης περί Περιεχόμενων Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά» και συγκεκριμένα των άρθρων 2.4.3.1 και 2.4.3.2 τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν: α) το τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ.), όπως προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 79 του ν. 4412/201648, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.9.1. της διακήρυξης, το οποίο σε πρότυπο έχει αναρτηθεί, και σε επεξεργάσιμη μορφή αρχείου doc, στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της διακήρυξης (Παράρτημα ΙΙΙ), β) εγγύηση συμμετοχής, σύμφωνα με το άρθρο 302 του Ν.4412/2016 και τις παραγράφους 2.1.5 και 2.2.2 της διακήρυξης, η δε τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από τον αναθέτοντα φορέα με το κεφάλαιο “Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται, περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα. Εξάλλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3.1.2 της διακήρυξης η Ε.Δ αφού ελέγξει τα ως άνω δικαιολογητικά συμμετοχής και

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

αξιολογήσει τις τεχνικές προσφορές κατά τα άνω και κρίνει είτε σε ένα στάδιο είτε σε δύο, κατόπιν σε επόμενο στάδιο αποσφραγίζει τις οικονομικές προσφορές των προσφερόντων που έχουν γίνει αποδεκτές έως τότε και «προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών και συντάσσει πρακτικό στο οποίο εισηγείται αιτιολογημένα την αποδοχή ή απόρριψή τους, την κατάταξη των προσφορών με βάση το οριζόμενο με την παρούσα κριτήριο ανάθεσης και την ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου. Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, ο αναθέτων φορέας αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση μέσω του συστήματος στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), και τον καλεί να υποβάλει εντός προθεσμίας, δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής ειδοποίησης σε αυτόν, τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74) όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 - 2.2.8 αυτής. Αν μετά την ηλεκτρονική αποσφράγιση και κατά τον έλεγχο των ως άνω δικαιολογητικών διαπιστωθεί ότι δεν έχουν προσκομισθεί ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, παρέχεται προθεσμία στον προσωρινό ανάδοχο να τα προσκομίσει ή να τα συμπληρώσει εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης, μέσω του Συστήματος, ειδοποίησής του. Ο αναθέτων φορέας μπορεί αιτιολογημένα να παρατείνει την ως άνω προθεσμία κατ' ανώτατο όριο για δεκαπέντε (15) επιπλέον ημέρες. Ο προσωρινός ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος, καταπίπτει υπέρ του αναθέτοντος φορέα η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, τηρουμένης της ανωτέρω διαδικασίας, εάν: i) κατά τον έλεγχο των παραπάνω δικαιολογητικών

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν με το Τ.Ε.Υ.Δ., είναι ψευδή ή ανακριβή, ή ii) δεν υποβληθούν στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα των παραπάνω δικαιολογητικών ή iii) από τα δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής σύμφωνα με τα άρθρα 2.2.3 (λόγοι αποκλεισμού) και 2.2.4 έως 2.2.8 (κριτήρια ποιοτικής επιλογής) της διακήρυξης.» Επομένως το ζήτημα της αλήθειας ή μη της δήλωσης περί μη στήριξης στις ικανότητες τρίτων στο ΤΕΥΔ προσφέροντα οικονομικού φορέα ή της τυχόν παράλειψης υποβολής ψηφιακά υπογεγραμμένου ΤΕΥΔ από μέρος δηλωθέντος από μέρος προσφέροντα υπεργολάβου, στις ικανότητες του οποίου πράγματι στηρίζεται ο πρώτος, μολονότι δεν το δηλώνει στο ΤΕΥΔ που υπέβαλε, θα κριθεί από τα δικαιολογητικά που θα προσκομίσει ο φορέας στο στάδιο της κατακύρωσης και όχι στο στάδιο ελέγχου δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικής προσφοράς.

17. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αλλά και από αποφάσεις της ΑΕΠΠ (ενδ. Α65/17, 65/17, 114/17, 115/17, 174/17, 128/17, 73-76/2018 κ.α.) η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το Δημόσιο διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο τη δημόσια αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν και υποχρεούται από την έναρξη και μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει όσα ορίζονται σε αυτή (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οι οποίες πρέπει να ερμηνεύονται στενά και αυστηρά, συνιστά παράβαση νόμου και οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης που καταρτίζεται μετά

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

τη διενέργεια του διαγωνισμού, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007). Εξάλλου, σε περίπτωση που η ίδια η διακήρυξη χρησιμοποιεί όρους, όπως «*με ποινή αποκλεισμού...*», «*με ποινή απαραδέκτου οι συμμετέχοντες πρέπει...*» ή άλλους παρόμοιους, είναι προφανές ότι οι όροι αυτοί θεωρούνται ουσιώδεις και συνεπώς οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς οδηγεί σε απόρριψή της (βλ. Γνμδ ΝΣΚ 70/2002).

18. Επειδή, εξάλλου, για τους ίδιους λόγους που αναπτύσσονται στην αμέσως παραπάνω σκέψη, ήτοι ενόψει των αρχών της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας των όρων συμμετοχής που διέπουν τη διαδικασία συνάψεως των δημοσίων συμβάσεων, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνον τα αξιούμενα από την διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, και κατά συνέπεια, ανεξαρτήτως παντός άλλου, δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού για δικαιολογητικά μη απαιτούμενα από τη διακήρυξη (ΕΑ του ΣΤΕ 18, 19/2011, 3703/2010, 1616, 254/2008, ΑΕΠΠ 114/2017, 73-76/2018).

19. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω αβάσιμα προβάλλει με τον 1^ο λόγο της υπό κρίση προσφυγής του ο προσφεύγων ότι το ΤΕΥΔ το οποίο προσκόμισε ο, τον οποίο είχε δηλώσει ως υπεργολάβο του ο συνυποψήφιος του προσφεύγοντα οικονομικός φορέας με την επωνυμία «.....» δεν έφερε ψηφιακή υπογραφή και συναφώς ότι εσφαλμένα συμπλήρωσε το ΤΕΥΔ που προσκόμισε ο ίδιος οικονομικός φορέας με την επωνυμία «.....», σε σχέση με τα καθήκοντα που αναθέτει στον....., τις πληροφορίες για τον οποίο συμπλήρωσε στην ενότητα Δ του ΤΕΥΔ, γιατί και αληθής να είναι ο ισχυρισμός ότι ο εν λόγω προσφέρων στην πραγματικότητα στηρίζεται στις ικανότητες του υπεργολάβου του για την ικανοποίηση του κριτηρίου ποιοτικής επιλογής του άρθρου 2.2.6 της διακήρυξης, αυτός θα κριθεί σε επόμενο στάδιο του διαγωνισμού, σύμφωνα με όσα αναπτύχθηκαν στην σκέψη 16 της παρούσας, εφόσον ο οικονομικός

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

φορέας με την επωνυμία «.....» αναδειχθεί προσωρινός ανάδοχος και υποβάλει τα κατά την διακήρυξη απαιτούμενα δικαιολογητικά κατακύρωσης, με τα οποία θα πρέπει να αποδείξει ότι ο ίδιος, χωρίς την στήριξη των ικανοτήτων του υπεργολάβου του, ικανοποιεί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής του άρθρου 2.2.6 της διακήρυξης. Το προσκομισθέν ΤΕΥΔ του υπεργολάβου εκ περισσού υποβλήθηκε, όπως βάσιμα ισχυρίζεται στις από 05-01-2018 απόψεις του ο αναθέτων φορέας και δεν ελήφθη υπόψη, όπως ομοίως αναφέρει, συνακόλουθα καμία έννομη συνέπεια δεν μπορεί να έχει η έλλειψη ψηφιακής υπογραφής σε αυτό. Ούτε, όμως, από την από 23/10/2017 Υπεύθυνη Δήλωση του υπεργολάβου προκύπτει ότι δεσμεύεται να αναλάβει ως υπεργολάβος τμήμα αξίας μεγαλύτερης του 30% της όλης σύμβασης, ώστε να έπρεπε για τον λόγο αυτό να συμπληρώσει ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «.....» τις πληροφορίες για τον υπεργολάβο του στο ΤΕΥΔ του και πιο συγκεκριμένα σύμφωνα με τις ενότητες Α και Β του παρόντος μέρους και σύμφωνα με το μέρος ΙΙΙ αυτού, όπως αναλύθηκε και στην σκέψη 14 της παρούσας, γιατί η επίβλεψη, καθοδήγηση και υπογραφή εγκατάστασης συστημάτων και υλικών, που δεσμεύεται να αναλάβει ο υπεργολάβος, σύμφωνα με την επίμαχη Υπεύθυνη Δήλωση δεν προκύπτει ότι υπερβαίνει σε αξία το πιο πάνω ποσοστό επί της όλης σύμβασης, καθόσον δεν υπάρχει σχετική ένδειξη για την εν λόγω υπηρεσία στον περιεχόμενο στο Παράρτημα Ι της διακήρυξης ενδεικτικό προϋπολογισμό. Είναι διάφορο τέλος το ζήτημα της ορθής ή μη συμπλήρωσης του μέρους ΙV του ΤΕΥΔ που υπέβαλε ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «.....» σχετικά με τις πληροφορίες που όφειλε να συμπληρώσει για τον ίδιο, σε σχέση με την τεχνική και επαγγελματική του ικανότητα, σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης, καθόσον όμως δεν προβάλλεται σχετικός ισχυρισμός από μέρους του προσφεύγοντα δεν μπορεί νομίμως και

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

ιδίως σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 360 παρ. 1 και 367 παρ. 1 Ν. 4412/2016 να εξεταστεί περαιτέρω.

20. Επειδή, περαιτέρω, όπως είχε κριθεί και από την ΑΕΠΠ (βλ. ενδεικτικά 92/2017, 96/2017), αλλά όπως είχε προβλεφθεί στην κατευθυντήρια οδηγία 15/2016 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., η οποία εκτόνησε το “Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης” (ΤΕΥΔ) στη βάση της νομοθετικής εξουσιοδότησης της παρ. 4 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016¹, κατ’ αντιστοιχία με το “Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης” και η οποία εγκρίθηκε με την με αρ. 158/2016 Απόφαση της Αρχής (ΦΕΚ Β/ 3698/16.11.2016 και ημερομηνία κυκλοφορίας 18.11.2016) : [...] 6) *Σε όλες τις περιπτώσεις όπου περισσότερα από ένα φυσικά πρόσωπα είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου ενός οικονομικού φορέα ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό, κάθε άτομο ενδέχεται να πρέπει υπογράψει το ίδιο ΤΕΥΔ (η υποχρέωση υπογραφής, αφορά ιδίως τα άτομα που αναφέρονται στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 για τις εταιρικές μορφές της Ο.Ε, Ε.Ε, Ε.Π.Ε και Α.Ε.), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τον οικονομικό φορέα συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.*».

21. Επειδή, ωστόσο, καθώς με το άρθρο 107 Ν.4497/2017 προβλέφθηκε: «[...]13. Μετά το άρθρο 79 του ν. 4412/2016 (Α` 147) προστίθεται άρθρο 79Α ως εξής: «Άρθρο 79Α Υπογραφή Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης :1. Κατά την υποβολή του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) του άρθρου 79, είναι δυνατή, με μόνη την υπογραφή του κατά περίπτωση εκπροσώπου του οικονομικού φορέα η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 73 για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

ελέγχου σε αυτόν. 2. Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό ή το πρακτικό εκπροσώπησης του κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης. 3. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται και για την υπογραφή του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) το οποίο εκδίδει η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.), μετά ταύτα η υπογραφή του ΤΕΥΔ είναι δυνατή, με μόνη την υπογραφή του κατά περίπτωση εκπροσώπου του οικονομικού φορέα. Ως εκπρόσωπος εξάλλου του οικονομικού φορέα για την υπογραφή του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό του κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή συγκεκριμένης διαδικασίας σύμβασης (βλ. ΕΑΑΔΗΣΥ – Κατευθυντήρια Οδηγία 24 – Απόφαση 3/2018). Τέλος στο πιο πάνω άρθρο προστέθηκε εδάφιο που έχει ως εξής: «Το παρόν άρθρο έχει εφαρμογή και για τις διαδικασίες σύναψης που είναι σε εξέλιξη και είναι στο στάδιο πριν την κατακύρωση».

22. Επειδή, κατά την γραμματική ερμηνεία της πιο πάνω διάταξης, ΤΕΥΔ ΑΕ που δεν έχει υπογραφεί από όλα τα μέλη ΔΣ κατά αναφερόμενα στην σκέψη 20 της παρούσας και συμπεριλήφθηκε σε προσφορά που είτε δεν έχει αξιολογηθεί είτε δεν έχει απορριφθεί με πράξη εκτελεστή από αναθέτουσα αρχή ή αναθέτοντα φορέα μέχρι δημοσίευσης του πιο πάνω Νόμου και εφόσον ο διαγωνισμός είναι σε εξέλιξη και ευρίσκεται πριν την κατακύρωση, θα πρέπει να γίνει δεκτό και η προσφορά να μην απορριφθεί για αυτόν τον λόγο. Είναι συνεπώς αβάσιμος και ο 2^{ος} λόγος της υπό κρίση προσφυγής σχετικά με το

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

ΤΕΥΔ το οποίο υπέβαλε ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «.....» που υπογράφεται ψηφιακά μόνο από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και όχι από όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 73 και 79 Ν. 4412/16, γιατί αυτήν την πλημμέλεια και με τις πιο πάνω προϋποθέσεις ήρθε να «θεραπεύσει» η πιο πάνω διάταξη και για το ΤΕΥΔ του πιο πάνω οικονομικού φορέα, τυχόν διαφορετική ερμηνεία δε θα ήταν αντίθετη με το γράμμα του νόμου. Ούτε, εξάλλου, μπορεί ο σκοπός του νομοθέτη να ήταν, παρά την ρητή ως άνω διάταξη, να μην εφαρμόζεται σε διαγωνισμούς, στα πλαίσια των οποίων οι προσφορές είχαν υποβληθεί πριν την θέσπισή της, γιατί σε μια τέτοια περίπτωση ευλόγως θα έπρεπε να ορίσει την ισχύ της διάταξης όχι υπό την προϋπόθεση ότι οι διαδικασίες σύναψης που είναι σε εξέλιξη και δη στο στάδιο πριν την κατακύρωση, αλλά που είναι στο στάδιο πριν την υποβολή προσφορών. Ούτε τέλος είναι βάσιμος ο ισχυρισμός του προσφεύγοντα ότι εφαρμογή του νόμου πλήττει τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας που πρέπει να διέπουν έναν διαγωνισμό, όπως και τον προκείμενο, καθώς και την αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, γιατί κάτι τέτοιο θα προϋπέθετε ρητές και σαφείς διατάξεις της Διακήρυξης αντίθετες με την διάταξη του άρθρου 79^Α του Ν. 4412/2016, οι οποίες να μην παραπέμπουν σε αυτές του άρθρου 79, που στην πραγματικότητα τροποποιήθηκε κατά τα άνω, να είναι επομένως ειδικότερες και αφορώσες το συγκεκριμένο διαγωνισμό, και να εφαρμόστηκαν για όλους τους διαγωνιζόμενους, χωρίς διάκριση (βλ. ad hoc σκέψη 12 σε Απόφαση 114/2017 ΑΕΠΠ). Απεναντίας, στην διακήρυξη του υπό κρίση διαγωνισμού δεν υπάρχει καμία ειδική ρητή και σαφής διάταξη για τα πρόσωπα που πρέπει να υπογράψουν ψηφιακά το ΤΕΥΔ κάθε προσφέροντος οικονομικού φορέα, η

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

διάταξη δε του άρθρου 2.4.3.1 α) παραπέμπει ευθέως στην διάταξη του άρθρου 79 του Ν. 4412/2016, η οποία κατ' ουσίαν τροποποιήθηκε κατά τα άνω με αυτήν του νέου άρθρου 79^Α και για τις εκκρεμείς προ της κατακύρωσης διαδικασίες, κατά τα άνω.

23. Επειδή, τέλος, σχετικά με τον 3^ο λόγο της υπό κρίση προσφυγής, κατόπιν επισκόπησης της προσφοράς (.....) που υπέβαλε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού (Α/Α συστήματος 44698,1) ο προσφέρων οικονομικός φορέας με την επωνυμία «.....», στο ΤΕΥΔ το οποίο προσκόμισε ο, στην ικανότητα του οποίου είχε δηλώσει ότι στηρίζεται ο προσφέρων και πιο συγκεκριμένα στην Ενότητα Γ («Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα») του Μέρους IV («Κριτήρια επιλογής»), σημ. 6, προκύπτει ότι δηλώνεται μόνον ο τίτλος σπουδών του, χωρίς να γίνεται καμία απολύτως αναφορά στα επαγγελματικά του προσόντα και για την ακρίβεια αν έχει τη δυνατότητα υπογραφής εγκατάστασης των αναφερόμενων συστημάτων, όπως προβλέπει η διάταξη του άρθρου 2.2.6 της διακήρυξης. Ωστόσο, μετά από ενδελεχή εξέταση του επίμαχου ΤΕΥΔ, προκύπτει ότι στην ενότητα Α («Καταλληλότητα») του Μέρους IV («Κριτήρια επιλογής»), σημ. 1, δηλώνεται ότι ο εν λόγω φορέας (.....) είναι εγγεγραμμένος στο Τ.Ε.Ε (Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος).

24. Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 Ν.1486/1984 στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος εγγράφονται υποχρεωτικά, μεταξύ άλλων και οι διπλωματούχοι ηλεκτρολόγοι μηχανικοί. Σύμφωνα, άλλωστε με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 2 του ίδιου νόμου, για την εγγραφή στα μητρώα του, το Τ.Ε.Ε. χορηγεί την σχετική άδεια άσκησης επαγγέλματος, μεταξύ άλλων και στους διπλωματούχους ηλεκτρολόγους μηχανικούς, δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 1 και 4 του Ν. 1225/1981, μετά από εξετάσεις που το ίδιο διενεργεί. Μετά την εγγραφή ο νέος μηχανικός λαμβάνει τον αριθμό

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

μητρώου μέλους και τη σχετική ταυτότητα. Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, ο διπλωματούχος ηλεκτρολόγος μηχανικός προκειμένου να ασκήσει νόμιμα το επάγγελμά του, πρέπει να είναι εγγεγραμμένος στο ΤΕΕ, αφού λάβει το δίπλωμά του από πολυτεχνική σχολή και την άδεια άσκησης επαγγέλματος που το ΤΕΕ του χορηγεί μετά από εξετάσεις που αυτό διενεργεί προς τον σκοπό αυτό. Άλλωστε, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 6422/1934, όπως έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί ο αδειούχος να ασκεί επάγγελμα ηλεκτρολόγος μηχανικός, μεταξύ άλλων, επιβλέπει την κατασκευή – τοποθέτηση, ανακαίνιση, λειτουργία και συντήρηση μηχανολογικών και ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων και εκπονεί και υπογράφει τις σχετικές μελέτες. Οι σχετικές διατάξεις που αφορούν στον επιβλέποντα ηλεκτρολόγο μηχανικό του Ν. 6422/1934, δεν καταργήθηκαν από το Ν. 3982/2011 σε συνδυασμό με το π.δ. 108/2013, που αφορούν τον ηλεκτρολόγο εγκαταστάτη. Συνεπώς, ο εγγεγραμμένος στην οικεία κατηγορία του ΤΕΕ διπλωματούχος πολυτεχνικής ή άλλης ανώτατης σχολής και αδειούχος ηλεκτρολόγος μηχανικός έχει καταρχήν την δυνατότητα να επιβλέπει την κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία των αναφερόμενων στην διακήρυξη συστημάτων και να υπογράφει τις σχετικές μελέτες κατασκευής των εγκαταστάσεων αυτών. Δεν έχει την δυνατότητα όμως να κατασκευάζει αυτές, με άλλα λόγια να τις εγκαθιστά, και να υπογράφει υπεύθυνη δήλωση για την παράδοση και καλή λειτουργία τους, καθώς όπως βάσιμα ισχυρίζεται ο προσφεύγων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων του Ν. 3982/2011 σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 10 και 14 του π.δ. 108/2013, για να έχει αυτήν την δυνατότητα, απαιτείται είτε η το πρώτον χορήγηση άδειας είτε η αναγγελία της έναρξης άσκησης του επαγγέλματος ήδη αδειούχου εγκαταστάτη ηλεκτρολόγου στις οικείες Αρχές. Αξίζει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι προϋπόθεση για να λάβει κανείς άδεια ηλεκτρολόγου εγκαταστάτη, κατά τα άνω, δεν είναι να διαθέτει δίπλωμα πολυτεχνικής ή ανώτατης σχολής ηλεκτρολόγου μηχανικού,

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

άλλο που η διάταξη του άρθρου 2.2.6 με σαφήνεια ορίζει ότι την δυνατότητα υπογραφής των εγκαταστάσεων πρέπει να την έχει μηχανικός ή υπομηχανικός.

25. Επειδή, η διάταξη του άρθρου 2.2.6 σε συνδυασμό με αυτήν του άρθρων 2.4.3.1 και 2.2.9.1., για την απόδειξη της δυνατότητας υπογραφής των αναφερόμενων συστημάτων, δεν προβλέπει ρητά την προσκόμιση ούτε άδειας ή αναγγελίας έναρξης άσκησης του επαγγέλματος για την εκτέλεση – κατασκευή των αναφερόμενων εγκαταστάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων του Ν. 3982/2011 σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 10 και 14 του π.δ. 108/2013, την οποία, όπως ισχυρίστηκε ο προσφεύγων στην προσφυγή του και δεν αντικρούστηκε στερείται ο, ούτε άδειας άσκησης επαγγέλματος ηλεκτρολόγου μηχανικού από το ΤΕΕ, ούτε είναι σαφές από την γραμματική διατύπωση της διάταξης του άρθρου 2.2.6 της διακήρυξης αν ως δυνατότητα υπογραφής των προβλεπομένων ηλεκτρολογικών συστημάτων νοείται η από μηχανικό ή υπομηχανικό δυνατότητα υπογραφής σχετικών μελετών για την εγκατάσταση τέτοιων συστημάτων και της επίβλεψης εγκατάστασής τους ή η από μηχανικό ή υπομηχανικό δυνατότητα εγκατάστασης, δηλαδή και κατασκευής των συστημάτων αυτών και η υπογραφή των σχετικών δηλώσεων για την παράδοσή τους εγκατεστημένων και την καλή λειτουργία τους, με βάση την αρχή της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας που προϋποθέτει, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ. ΔΕΕ απόφαση της 29ης Απριλίου 2004, C-

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

496/1999 CAS Succhi di Frutta SpA), θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι, σχετικά με την ικανοποίηση του κριτηρίου του άρθρου 2.2.6 της διακήρυξης, εφόσον κανείς διαγωνιζόμενος δεν υπέβαλε διευκρινιστικό ερώτημα, ούτε ο αναθέτων φορέας παρέσχε σχετική διευκρίνιση, ούτε ζήτησε ειδικά με το υπό κρίση ζήτημα διορθώσεις ή συμπληρώσεις στα ΤΕΥΔ που είχαν υποβάλει οι υποψήφιοι, νομίμως είχε συμπληρώσει το ΤΕΥΔ του ο, στην ικανότητα του οποίου είχε δηλώσει ότι στηρίζεται ο προσφέρων οικονομικός φορέας με την επωνυμία «.....», με την συμπλήρωση της πληροφορίας ότι είναι εγγεγραμμένος στο Τ.Ε.Ε (Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος). Τον 3^ο λόγο, εξάλλου, ο προσφεύγων προβάλλει προεχόντως, απαραδέκτως, χωρίς έννομο συμφέρον. Και τούτο, διότι από την επισκόπηση του ΤΕΥΔ που ο ίδιος ο προσφεύγων είχε υποβάλει με την προσφορά του και ευρίσκεται αναρτημένη στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, ούτε αυτός περιέλαβε καμία απολύτως αναφορά στα επαγγελματικά προσόντα του επιβλέποντα μηχανικού του και, για την ακρίβεια, αν έχει τη δυνατότητα υπογραφής εγκατάστασης των αναφερόμενων συστημάτων, όπως προβλέπει η διάταξη του άρθρου 2.2.6 της διακήρυξης, παρά μόνον δηλώνεται ότι ο εν λόγω φορέας είναι εγγεγραμμένος στο Τ.Ε.Ε (Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος), προσκομίζεται δε εκ περισπού στο στάδιο αυτό (βλ. σκέψεις 16 και 18 της παρούσας) για τον επιβλέποντα ηλεκτρολόγο μηχανικό η με αριθ. 15215/αρ. πρωτ. 4641/2006 άδεια άσκησης επαγγέλματος ηλεκτρολόγου μηχανικού και μηχανικού υπολογιστών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1225/81 από το ΤΕΕ και όχι και άδεια ηλεκτρολόγου εγκαταστάτη αυτού, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων του Ν. 3982/2011 σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 10 και 14 του π.δ. 108/2013. Καθόσον, ο προσφεύγων δεν αμφισβητεί την κρίση του αναθέτοντα φορέα που δεν τον απέρριψε για τον λόγο αυτό, υπολαμβάνει την για τον εαυτό του ίδια έλλειψη ως εντελώς επουσιώδη, συνεπώς, εν όψει της αρχής του ίσου μέτρου κρίσεως, η αιτιάσή του ότι η έλλειψη του συνυποψήφιού του οικονομικού φορέα είναι

Αριθμός Απόφασης 121 / 2018

ουσιώδης και πρέπει η προσφορά του να απορριφθεί για τον λόγο αυτό είναι απορριπτέα ως προβαλλόμενη χωρίς έννομο συμφέρον (ΕΑ ΣΤΕ 79/2015 σκ. 12). Συνακόλουθα, και ο 3^{ος} λόγος της υπό κρίση προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

26. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

27. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων (άρθρο 363 Ν.4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη την 1-2-2018 και εκδόθηκε στον ίδιο τόπο την 20-2-2018.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Σ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ

ΑΝΘΟΥΛΑ ΝΙΚΟΛΑΙΔΟΥ